

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет фінансів та цифрових технологій

Кафедра публічних фінансів

Затверджено

Науково-методична рада ДПУ

протокол від «20» 01 2025р. № 7

Голова НМР І. ШЕМЕЛИНЕЦЬ

**Робоча програма навчальної дисципліни
«ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ»**

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної форми навчання

галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

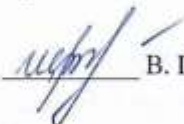
спеціальність 035 «Філологія»

освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад
включно)»

Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Публічні фінанси» складена на основі освітньо-професійної програми «Германські мови та літератури (переклад включно)» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, спеціальності 035 «Філологія», затвердженої Вченою радою ДПУ «12» липня 2024 року (протокол № 19).

Укладачі: О. Гордей, д.е.н., професор, завідувач кафедри публічних фінансів

 В. Шепиленко, старший викладач кафедри публічних фінансів

Гарант ~~освітньо-професійної~~ програми «Германські мови та літератури (переклад включно)» А. Савченко, к. пед. н., доцент, доцент кафедри іноземних мов

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою публічних фінансів, протокол від «07» січня 2025 № 13.

Завідувач кафедри О. Гордей, д.е.н., професор

Розглянуто і схвалено на засіданні Вченої ради факультету фінансів та цифрових технологій, протокол від «09» січня 2025 року № 7.

Голова Вченої ради факультету фінансів та цифрових технологій Н. Давиденко, д.е.н., професор

Завідувач навчально-методичного відділу Г. Гришук, доктор філософії

Реєстраційний № _____

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	6
2.1. Компетентності і результати навчання	7
2.2. Пререквізити та постреквізити	7
2.3. Структура навчальної дисципліни	8
2.4. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення	10
3. Програма навчальної дисципліни	11
4. Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	18
5. Засоби діагностики результатів навчання	21
6. Форми та питання поточного та підсумкового контролю	21
7. Рекомендована література	24

1. ПЕРЕДМОВА

В умовах перманентних кризових явищ в економіці виникає потреба у вивченні особливостей застосування економічних інструментів втручання держави у процеси розширеного відтворення, розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту. Використовуючи їх, держава може активно впливати на економічний і соціальний розвиток країни. При цьому необхідно враховувати, що публічні фінанси, будучи об'єктивними за своєю суттю, значною мірою залежать від суб'єктивних дій та рішень політичних сил, що перебувають при владі. З огляду на вищевказане вивчення навчальної дисципліни «Публічні фінанси» набуває особливої актуальності.

За рахунок опанування основних методів та технологій прийняття управлінських рішень у сфері публічних фінансів виникає можливість вирішити проблеми економічного і соціального життя держави, зокрема це бюджетний дефіцит і державний борг, ефективність оподаткування та доцільність видатків бюджету, стан місцевих фінансів, проблеми міжбюджетних відносин тощо.

Мета навчальної дисципліни - отримання здобувачами вищої освіти фундаментальних теоретичних знань та професійних компетентностей у сфері публічних фінансів, опанування сучасних підходів до прийняття фінансових рішень в умовах ризику та невизначеності.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомити здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня з теоретичними основами побудови публічних фінансів;
- визначити роль публічних фінансів у соціально – економічному розвитку країни;
- надати майбутнім фахівцям знання щодо сукупності заходів, що забезпечують використання публічних фінансів як одного з дійових важелів реалізації економічної політики держави;
- сформувати у здобувачів освіти теоретичну і методичну базу, що необхідна для оволодіння методами та інструментарієм управління публічними фінансами;
- виробити у здобувачів освіти уміння моніторити та аналізувати показники державного сектору економіки задля прийняття ефективних управлінських рішень стосовно максимізації ресурсів держави.

Методи навчання, які використовуються у процесі вивчення дисципліни:

- словесні, наочні, практичні методи – індуктивний та дедуктивний методи;
- творчі, проблемно-пошукові методи;
- індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача, самостійна робота.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: метод стимулювання обов'язку та відповідальності.

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи контролю, як метод усного контролю; письмовий контроль; тестові методи; контрольна перевірка; диференційований залік/екзамен.

Форми навчання: денна.

Форма організації занять: навчальний процес здійснюється у таких формах, як класичні лекції, лекції-консультації, тестові завдання, доповіді, усні та письмові відповіді на теоретичні запитання, ситуаційні запитання, розв'язання практичних завдань, тренінги, складання конспекту із завдань, що винесені на самостійну роботу, обговорення наукових публікацій тощо.

Організація поточного та підсумкового контролю знань включає в себе:

- поточний контроль знань, що здійснюється протягом семестру під час проведення семінарських, індивідуальних занять, а також самостійної роботи та є засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу. Проводиться у формі усного опитування, письмових тестів, вирішення практичних завдань, захисту індивідуальної роботи, експрес-опитування;
- модульний контроль знань, що проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання

здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Проводиться у формі модульної контрольної роботи (колоквіум);

– підсумковий контроль знань: проводиться у формах семестрового диференційованого заліку з навчальної дисципліни «Публічні фінанси» в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом та графіком освітнього процесу.

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Публічні фінанси» (семестрового диференційованого заліку), якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом на семестр з цієї навчальної дисципліни.

2.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФЛБ-24-1

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність Освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
Модулів – 2	Галузь знань 07 «Гуманітарні науки»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3-й	
		Лекції	
	Спеціальність 035 «Філологія» Освітньо-професійна програма «Германські мови та літератури (переклад включно)»	20 год.	
		Семінарські	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		52 год.	
		Індивід.-консультац. робота	
		2 год.	
		Форма семестрового контролю: диференційований залік	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення курсу “Публічні фінанси” здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями та результатами навчання:

ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно)»

Компетентності	Результати навчання
Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. (ІК)	ПРН03. Організовувати процес свого навчання і самоосвіти.
Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. (ЗК01)	ПРН20. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
Здатність учитися і оволодівати сучасними знаннями. (ЗК05)	ПРН 21. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб’єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
Уміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми. (ЗК07)	
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. (ЗК10)	
Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. (ЗК12)	
Здатність проведення досліджень на належному рівні. (ЗК13)	
Здатність до організації ділової комунікації. (СК12)	
Розуміти і вміти критично осмислити концептуальні основи економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем. (СК14)	

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Передумовами для вивчення дисципліни є вивчення таких дисциплін: «Економічна теорія», «Правознавство» та інші.

Знання, здобуті в результаті вивчення дисципліни будуть в подальшому використовуватись в процесі вивчення дисциплін як «Основи оподаткування».

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ»
ФЛБ-24-1
(код академічної групи)
денна форма навчання

Змістовні модулі	Кількість годин				
	Лекції	Семінари	Інд.- конс. робота	СРС	Всього
Модуль 1 – 1,5 залікових кредитів (44 год.)					
Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ (Теми 1 – 4)					
Тема 1. Теоретичні засади основних положень публічних фінансів	4	2	-	6	12
Тема 2. Соціально – економічні показники розвитку країни	2	2	2	6	12
Тема 3. Соціальні гарантії держави	2	2	-	6	10
Тема 4. Добробут населення: сутність і тенденції розвитку в сучасних умовах	2	2	-	6	10
Всього по модулю 1	10	8	2	24	44
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – (40 хв.)					
Модуль 2 – 1,5 залікових кредитів (46 год.)					
Змістовий модуль 2. ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ (Теми 5 – 9)					
Тема 5. Міжнародна оцінка якості розподілу публічних фінансів	2	2	-	5	9
Тема 6. Рівень життя населення та його фінансове регулювання на державному рівні	2	1	-	6	9
Тема 7. Бюджет домогосподарств як матеріальне втілення процесу розподілу публічних фінансів	2	1	-	6	9
Тема 8. Моделі фінансової поведінки та соціальний захист населення	2	2	-	5	9
Тема 9. Управління публічними фінансами та підвищення рівня життя населення	2	2		6	10
Всього по модулю 2	10	8	0	28	46
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – (40 хв.)					
Форма підсумкового контролю – диф. залік					
Разом годин з курсу	20	16	2	52	90

РЕЙТИНГ – ПЛАН

Години	Тема	Форма заняття та заняття (лекція, семінар, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінок кількості балів
Модуль 1				
4	T1. Теоретичні засади основних положень публічних фінансів	Лекція	ПРН20. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	0
2	T1. Теоретичні засади основних положень публічних фінансів	Семінар		3
2	T2. Соціально – економічні показники розвитку країни	Лекція	ПРН03. Організовувати процес свого навчання і самоосвіти. ПРН 21. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб’єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування	0
2	T2. Соціально – економічні показники розвитку країни	Семінар		3
2	T2. Соціально – економічні показники розвитку країни	Індивідуальна робота		8
2	T3. Соціальні гарантії держави	Лекція	ПРН20. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	0
2	T3. Соціальні гарантії держави	Семінар		3
2	T4. Добробут населення: сутність і тенденції розвитку в сучасних умовах	Лекція	ПРН 21. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб’єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування	0
2	T4. Добробут населення: сутність і тенденції розвитку в сучасних умовах	Семінар		3
	T1-4	Проміжний модульний контроль		5
20	Усього за модулем 1			25
Модуль 2				
8	T5. Міжнародна оцінка якості розподілу публічних фінансів	Лекція	ПРН 21. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб’єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування	0
2	T5. Міжнародна оцінка якості розподілу публічних фінансів	Семінар		3

2	Т6. Рівень життя населення та його фінансове регулювання на державному рівні	Лекція	ПРН20. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	0
1	Т6. Рівень життя населення та його фінансове регулювання на державному рівні	Семінар		3
2	Т7. Бюджет домогосподарств як матеріальне втілення процесу розподілу публічних фінансів	Лекція	ПРН 21. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування	0
1	Т7. Бюджет домогосподарств як матеріальне втілення процесу розподілу публічних фінансів	Семінар		3
2	Т8. Моделі фінансової поведінки та соціальний захист населення	Лекція	ПРН20. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.	0
2	Т8. Моделі фінансової поведінки та соціальний захист населення	Семінар		3
2	Т9. Управління публічними фінансами та підвищення рівня життя населення	Лекція	ПРН 21. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування	0
2	Т9. Управління публічними фінансами та підвищення рівня життя населення	Семінар		3
	Т5-9	Проміжний модульний контроль		5
		Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE		5
18	Усього за модулем 2			25
	Диференційований залік			50
90	Усього з курсу			100

2.4. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:

Мультимедійний комплекс (проектор, екран, ПК); комп'ютерний клас.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ

Тема 1. Теоретичні засади основних положень публічних фінансів

План лекційного заняття

1. Визначення та структура публічних фінансів
2. Постулати перерозподілу публічних фінансів в ринковій економіці
3. Фінансові засади теорії публічного товару
4. Роль фінансів у публічному відтворювальному процесі
5. Сутність та основні етапи системного аналізу при вивченні публічних фінансів

План семінарського заняття

1. Поняття та функції публічних фінансів.
2. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення.
3. Структура публічних фінансів
4. Функції публічних фінансів та їх зміст
5. Основні постулати перерозподілу публічних фінансів в ринковій економіці
6. Поняття системного аналізу та його роль у дослідженні публічних фінансів

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Основні аналітичні методи дослідження публічних фінансів
2. Основні характеристики публічних фінансів
3. Місце публічних фінансів у фінансовій системі

Питання для самоконтролю

1. Необхідність і зміст публічних фінансів.
2. Призначення і роль публічних фінансів.
3. Еволюція науки про публічні фінанси.
4. Становлення та розвиток публічних фінансів.
5. Публічні фінанси в системі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту.

Рекомендована література:

Основна [1; 6; 8; 9].

Допоміжна [12; 14; 15].

Інформаційні ресурси Інтернет [16; 19; 22].

Міжнародні видання [27; 29].

Тема 2. Соціально – економічні показники розвитку країни

План лекційного заняття

1. Особливості бюджетного планування у розвинених країнах та країнах постсоціалістичного простору: переваги та недоліки.
2. Основні макроекономічні показники розвитку економіки
3. Бюджетне планування публічних фінансів
4. Необхідність та призначення вивчення основних показників соціально-економічного розвитку країни.
5. Потенційні перспективи та загрози соціально – економічного розвитку в короткостроковій та довгостроковій перспективах.

План семінарського заняття

1. Економічна сутність та призначення бюджетного планування
2. Основні показники, які характеризують розвиток держави
3. Державний бюджет як основний фінансовий план держави
4. Індикатори економічного розвитку країни
5. Сутність та основні етапи розробки та затвердження державного бюджету країни
6. Основні підходи до складання бюджету в країнах з різним рівнем економічного розвитку (країни соціалістичного табору, країни що розвиваються, розвинені країни світу)

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Основні макроекономічні показники розвитку економіки (прогнозні показники погоджені з МВФ).
2. Методи бюджетного планування в різних країнах світу.

План індивідуально-консультативної роботи

1. Здійснити розрахунок основних макроекономічних показників розвитку України та порівняти їх з показниками провідних країн світу (країн, що розвиваються та країн з розвинутою ринковою економікою).

Питання для самоконтролю

1. Що таке бюджетне планування?
2. Які показники макроекономічного розвитку країни Ви знаєте?
3. Етапи затвердження державного бюджету країни.

Рекомендована література:

Основна [1; 3; 7; 8; 9; 10].

Допоміжна [11; 13; 14; 15].

Інформаційні ресурси Інтернет [17; 18; 20; 23; 26].

Міжнародні видання [27; 29; 30].

Тема 3. Соціальні гарантії держави

План лекційного заняття

1. Соціальні гарантії та суспільний добробут
2. Види й форми соціальних гарантій
3. Джерела фінансового забезпечення соціальних гарантій
4. Становлення й розвиток системи соціальних гарантій в Україні.

План семінарського заняття

1. Соціальні гарантії та суспільний добробут
2. Теорії добробуту та їх зміст
3. Види й форми соціальних гарантій
4. Соціальні стандарти
5. Джерела фінансового забезпечення соціальних гарантій
6. Становлення й розвиток системи соціальних гарантій в Україні.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Необхідність та призначення вивчення основних показників соціальних стандартів життя.
2. Потенційні перспективи та загрози фінансового забезпечення соціальних стандартів та гарантій.
3. Порівняльна характеристика соціальних стандартів та гарантій в Україні та країнах Євросоюзу.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення фінансової стратегії та фінансової тактики.
2. Дайте перелік структурних частин фінансової політики держави. Охарактеризуйте кожну з них.
3. Дайте визначення фінансового механізму. На які підсистеми він структурно поділяється?
4. Охарактеризуйте елементи підсистеми організаційного забезпечення фінансового механізму.
5. Охарактеризуйте форми фінансового забезпечення.
6. Опишіть методи фінансового регулювання.
7. Охарактеризуйте напрями важелів фінансового впливу. Наведіть приклади їх застосування.

Рекомендована література:

Основна [1; 2; 3; 6; 8; 10].

Допоміжна [12; 13; 14; 15].

Інформаційні ресурси Інтернет [16; 17; 19; 21; 24; 26].

Міжнародні видання [27; 29; 30].

Тема 4. Добробут населення: сутність і тенденції розвитку в сучасних умовах

План лекційного заняття

1. Еволюція наукових поглядів на сутність соціально – економічної категорії «добробуту» та методології її дослідження.
2. Концепція дослідження добробуту України на сучасному етапі.
3. Методика оцінки добробуту на основі багаторівневого підходу.
4. Система показників життєвого рівня.

План семінарського заняття

1. Історія дослідження рівня життя населення.
2. Еволюція наукових поглядів на сутність соціально – економічної категорії «добробуту» та методології її дослідження.
3. Концепція дослідження добробуту України на сучасному етапі.
4. Методика оцінки добробуту на основі багаторівневого підходу.
5. Система показників життєвого рівня населення в Україні.
6. Показники добробуту населення.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Удосконалення бюджетного планування в Україні з метою підвищення добробуту.
2. Складові соціального середовища.

Питання для самоконтролю

1. Що таке добробут населення.
2. Теоретичні основи концепції добробуту.
3. Поняття життєвого рівня та необхідність його забезпечення.

Рекомендована література:

Основна [1; 2; 3; 7; 9; 10].

Допоміжна [11; 13; 14; 15].

Інформаційні ресурси Інтернет [16; 18; 20; 22; 24; 26].

Міжнародні видання [27; 28; 29; 30].

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2**ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ****Тема 5. Міжнародна оцінка якості розподілу публічних фінансів****План лекційного заняття**

1. Концепції економічної глобалізації.
2. Сутність та передумови глобалізації світової економіки.
3. Головні форми глобалізації світового господарства.
4. Наслідки глобалізації для світової економіки загалом та для окремих національних господарств зокрема.

План семінарського заняття

1. Концепції економічної глобалізації.
2. Сутність та передумови глобалізації світової економіки.
3. Характерні ознаки глобалізації.
4. Головні форми глобалізації світового господарства.
5. Наслідки глобалізації для світової економіки загалом та для окремих національних господарств зокрема.
6. Основні загрози економічної глобалізації.
7. Глобалізація світових фінансових ринків та зменшення рівня життя населення.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Місце України в основних рейтингах.
2. Причини зміни місця розташування України в рейтингах.
3. Переваги глобалізації економіки.

Питання для самоконтролю

1. Які існують види глобалізації?
2. Чи можна вважати економічну глобалізацію негативним явищем?
3. Перерахуйте передумови економічної глобалізації.

Рекомендована література:

Основна [8; 9; 10].

Допоміжна [11; 13; 14; 15].

Інформаційні ресурси Інтернет [16; 17; 24].

Міжнародні видання [27; 28; 30].

Тема 6. Рівень життя населення та його фінансове регулювання на державному рівні**План лекційного заняття**

1. Диференціація за доходами як основний чинник соціальної нерівності.
2. Соціальна стратифікація: основні підходи та критерії визначення.
3. Особливості формування соціальної структури українського суспільства.
4. Організаційно – економічні заходи підвищення якості соціальних послуг.

План семінарського заняття

1. Диференціація за доходами як основний чинник соціальної нерівності.
2. Соціальна стратифікація: основні підходи та критерії визначення.
3. Проблеми соціальної нерівності в українському суспільстві.
4. Особливості формування соціальної структури українського суспільства.
5. Організаційно – економічні заходи підвищення якості соціальних послуг.
6. Соціальні послуги в Україні: сутність та перелік.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Характеристика прогнозованих та непрогнозованих рішень.
2. Основні способи математико – економічного моделювання.

Питання для самоконтролю

1. Поняття соціальної нерівності.
2. Чинники, які провокують соціальну нерівність.
3. Причини виникнення соціальної стратифікації.
4. Нормативно – правові акти, які регулюють стан соціального забезпечення в Україні.

Рекомендована література:

Основна [1; 3; 4; 7; 8; 9].
 Допоміжна [11; 12; 14; 15].
 Інформаційні ресурси Інтернет [16; 24; 26].
 Міжнародні видання [27; 29; 30].

Тема 7. Бюджет домогосподарств як матеріальне втілення процесу розподілу публічних фінансів

План лекційного заняття

1. Бюджет домогосподарств.
2. Формування і використання ресурсів домогосподарств.
3. Первинні доходи домогосподарств.
4. Структура витрат домогосподарства.

План семінарського заняття

1. Поняття бюджету домогосподарств та його призначення.
2. Функції бюджету домогосподарств.
3. Формування і використання ресурсів домогосподарств.
4. Первинні доходи домогосподарств.
5. Структура витрат домогосподарства.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Масштаби доходів українських трудових мігрантів.
2. Диференціація витрат домогосподарств.

Питання для самоконтролю

1. Сутність поняття «домогосподарство».
2. Класифікація доходів домогосподарств.
3. Капітальні витрати домогосподарств.
4. Вплив держави на бюджет домогосподарств.

Рекомендована література:

Основна [2; 3; 8; 9].
 Допоміжна [11; 14; 15].
 Інформаційні ресурси Інтернет [16; 19; 21; 26].
 Міжнародні видання [27; 29; 30].

Тема 8. Моделі фінансової поведінки та соціальний захист населення

План лекційного заняття

1. Фінансова поведінка домогосподарств.

2. Моделі фінансової поведінки.
3. Фінансова грамотність населення.
4. Комплекс заходів, спрямованих на удосконалення процесу розподілу суспільних фінансів в соціальній сфері.

План семінарського заняття

1. Споживчі настрої.
2. Фінансова поведінка домогосподарств.
3. Моделі фінансової поведінки домогосподарств та їх характеристика (споживча, заощаджувальна, інвестиційна).
4. Чинники, які впливають на фінансову поведінку домогосподарств.
5. Довіра населення до суб'єктів та інструментів фінансової системи.
6. Основи фінансової грамотності населення.
7. Комплекс заходів, спрямованих на удосконалення процесу розподілу суспільних фінансів в соціальній сфері.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Особливості формування та структури доходів домогосподарств в Україні у порівнянні із домогосподарствами зарубіжних країн
2. Оптимізація структури доходів домогосподарств.
3. Адаптація домогосподарств до нестабільних умов ринкового середовища.

Питання для самоконтролю

1. Що таке фінансова грамотність?
2. Що впливає на формування фінансової поведінки домогосподарств?
3. Яка різниця між споживчою, заощаджувальною та інвестиційною фінансовою поведінкою домогосподарств?
4. Назвіть інструменти розподілу суспільних фінансів.

Рекомендована література:

Основна [1; 2; 3; 7; 9; 10].

Допоміжна [11; 13; 14; 15].

Інформаційні ресурси Інтернет [16; 18; 20; 22; 24; 26].

Міжнародні видання [27; 28; 29; 30].

Тема 9. Управління публічними фінансами та підвищення рівня життя населення

План лекційного заняття

1. Постулати перерозподілу в ринковій економіці.
2. Проблема прийняття оптимального бюджету.
3. Бюджетна політика та розподіл суспільних фінансів.
4. Бюджет за прямої демократії та в умовах представницької демократії.
5. Методичні підходи до виокремлення українського середнього класу.

План семінарського заняття

1. Особливості перерозподілу фінансів в ринковій економіці.
2. Проблема прийняття оптимального бюджету.
3. Бюджетна політика та розподіл суспільних фінансів.
4. Особливості формування бюджету за умов прямої демократії.
5. Формування бюджету в умовах представницької демократії.
6. Методичні підходи до виокремлення українського середнього класу.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. План – прогноз реалізації фінансових цілей
2. Емпіричні спостереження бюджету домогосподарств.
3. Особливості управління публічними фінансами.
4. Пріоритети державної політики щодо становлення середнього класу в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Що таке державний бюджет.
2. В чому полягає суть концепції «межі зростання».
3. Перерахуйте чинники, які визначають нерівномірність доходів населення.
4. Що таке прогноз та як він здійснюється?

Рекомендована література:

Основна [9; 10].

Допоміжна [12; 13].

Інформаційні ресурси Інтернет [16; 19].

Міжнародні видання [28; 30].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Максимальну кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за поточну успішність складає 50 балів і диференційованого заліку – 50 балів.

Розподіл балів на семінарських заняттях для здобувачів вищої освіти денної форми навчання представлено в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Розподіл балів за семінарське заняття

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	2
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Критерії оцінювання семінарських занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня для денної форми навчання

Семінарські заняття передбачають обговорення питань теми, розгляд нормативно-правової бази, проведення дискусій з основних проблем і питань, які розглядаються на семінарському занятті. Робота на семінарському занятті передбачає усне та письмове опитування. Максимальна кількість балів, отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 3 бали.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає в опрацюванні проблемних теоретичних та практичних питань. Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Участь студентів у диспутах, рольових іграх оцінюється як усна відповідь на семінарських заняттях за вище запропонованою шкалою.

Критерії оцінювання контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться письмово.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичне питання	2
Тестовий блок	3
Всього	5

Критерії оцінювання індивідуальної роботи

Індивідуальну роботу здобувачі вищої освіти виконують в межах першого модулю по окремими питаннями, які передбачено робочою програмою.

Індивідуальна робота здійснюється у формі доповіді, яка повинна містити:

1. Реферат обсягом 7-10 сторінок друкованого тексту.
2. Презентацію
3. Розгляд ключових положень
4. Опис особливостей об'єкта дослідження
5. Формування висновків

Оцінюється індивідуальна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання від від 0 до 8 балів.

Таблиця 4.3

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-7	Послідовність, логічність написання реферату, підготовка презентації та, відповідно, захист, виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднані, проаналізовані та узагальнені висновками.
6-1	Послідовність, логічність написання реферату, але є без презентації
0	Не написано реферат та не зроблено презентацію по ньому

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною	
			Екзамен, курсова робота, практика, диференційований залік	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

Результати складання диференційованого заліку оцінюються та вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно»).

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Таблиця 4.5

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25 % обсягу контактних годин дисципліни)

К-сть балів (денна)	Форми заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
8	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси: https://dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання результатів навчання з навчальної є:

- диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- командні тренінги (проекти), кейси;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль проводиться у вигляді усного та письмового опитування на семінарських заняттях, написання поточних контрольних робіт.

Перелік питань до поточного контролю №1

1. Поняття та функції публічних фінансів.
2. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення.
3. Структура публічних фінансів
4. Функції публічних фінансів та їх зміст
5. Основні постулати перерозподілу публічних фінансів в ринковій економіці
6. Поняття системного аналізу та його роль у дослідженні публічних фінансів
7. Економічна сутність та призначення бюджетного планування
8. Основні показники, які характеризують розвиток держави
9. Державний бюджет як основний фінансовий план держави
10. Індикатори економічного розвитку країни
11. Сутність та основні етапи розробки та затвердження державного бюджету країни
12. Основні підходи до складання бюджету в країнах з різним рівнем економічного розвитку (країни соціалістичного табору, країни що розвиваються, розвинені країни світу)
13. Соціальні гарантії та суспільний добробут
14. Теорії добробуту та їх зміст
15. Види й форми соціальних гарантій
16. Соціальні стандарти
17. Джерела фінансового забезпечення соціальних гарантій
18. Становлення й розвиток системи соціальних гарантій в Україні.
19. Історія дослідження рівня життя населення.
20. Еволюція наукових поглядів на сутність соціально – економічної категорії «добробуту» та методології її дослідження.
21. Концепція дослідження добробуту України на сучасному етапі.
22. Методика оцінки добробуту на основі багаторівневого підходу.
23. Система показників життєвого рівня населення в Україні.
24. Показники добробуту населення.

Перелік питань до поточного контролю №2

1. Концепції економічної глобалізації.
2. Сутність та передумови глобалізації світової економіки.
3. Характерні ознаки глобалізації.
4. Головні форми глобалізації світового господарства.

5. Наслідки глобалізації для світової економіки загалом та для окремих національних господарств зокрема.
6. Основні загрози економічній глобалізації.
7. Глобалізація світових фінансових ринків та зменшення рівня життя населення.
8. Диференціація за доходами як основний чинник соціальної нерівності.
9. Соціальна стратифікація: основні підходи та критерії визначення.
10. Проблеми соціальної нерівності в українському суспільстві.
11. Особливості формування соціальної структури українського суспільства.
12. Організаційно – економічні заходи підвищення якості соціальних послуг.
13. Соціальні послуги в Україні: сутність та перелік.
14. Поняття бюджету домогосподарств та його призначення.
15. Функції бюджету домогосподарств.
16. Формування і використання ресурсів домогосподарств.
17. Первинні доходи домогосподарств.
18. Структура витрат домогосподарства.
19. Особливості формування та структури доходів домогосподарств в Україні у порівнянні із домогосподарствами зарубіжних країн.
20. Напрями оптимізації структури доходів домогосподарств.
21. Адаптація домогосподарств до нестабільних умов ринкового середовища.
22. Споживчі настрої.
23. Фінансова поведінка домогосподарств.
24. Моделі фінансової поведінки домогосподарств та їх характеристика.
25. Чинники, які впливають на фінансову поведінку домогосподарств.
26. Довіра населення до суб'єктів та інструментів фінансової системи.
27. Фінансова грамотність населення.
28. Комплекс заходів, спрямованих на удосконалення процесу розподілу суспільних фінансів в соціальній сфері.
29. Особливості перерозподілу фінансів в ринковій економіці.
30. Проблема прийняття оптимального бюджету.
31. Бюджетна політика та розподіл суспільних фінансів.
32. Особливості формування бюджету за умов прямої демократії.
33. Формування бюджету в умовах представницької демократії.
34. Методичні підходи до виокремлення українського середнього класу.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Теоретичні підходи до визначення сутності публічних фінансів.
2. Функції публічних фінансів.
3. Специфічні ознаки фінансів, їх суспільне призначення.
4. Структура публічних фінансів.
5. Роль державних фінансів у розвитку суспільства.
6. Функції публічних фінансів та їх зміст.
7. Особливості перерозподілу публічних фінансів в ринковій економіці.
8. Системний аналіз та його роль у дослідженні публічних фінансів.
9. Бюджетне планування: сутність та призначення.
10. Основні показники, які характеризують розвиток держави.
11. Державний бюджет як основний фінансовий план держави.
12. Індикатори економічного розвитку країни.
13. Сутність та основні етапи розробки та затвердження державного бюджету країни
14. Основні підходи до складання бюджету в країнах з різним рівнем економічного розвитку (країни соціалістичного табору, країни що розвиваються, розвинені країни світу)
15. Соціальні гарантії та суспільний добробут
16. Теорії добробуту та їх зміст
17. Види й форми соціальних гарантій

18. Поняття соціальних стандартів та їх значення для розвитку суспільства
19. Джерела фінансового забезпечення соціальних гарантій
20. Становлення й розвиток системи соціальних гарантій в Україні.
21. Історія дослідження рівня життя населення.
22. Еволюція наукових поглядів на сутність соціально – економічної категорії «добробуту» та методології її дослідження.
23. Концепція дослідження добробуту України на сучасному етапі.
24. Методика оцінки добробуту на основі багаторівневого підходу.
25. Система показників життєвого рівня населення в Україні.
26. Показники добробуту населення.
27. Концепції економічної глобалізації.
28. Сутність та передумови глобалізації світової економіки.
29. Характерні ознаки глобалізації.
30. Головні форми глобалізації світового господарства.
31. Наслідки глобалізації для світової економіки загалом та для окремих національних господарств зокрема.
32. Основні загрози економічної глобалізації.
33. Глобалізація світових фінансових ринків та зменшення рівня життя населення.
34. Диференціація за доходами як основний чинник соціальної нерівності.
35. Соціальна стратифікація: основні підходи та критерії визначення.
36. Проблеми соціальної нерівності в українському суспільстві.
37. Особливості формування соціальної структури українського суспільства.
38. Організаційно – економічні заходи підвищення якості соціальних послуг.
39. Соціальні послуги в Україні: сутність та перелік.
40. Поняття бюджету домогосподарств та його призначення.
41. Функції бюджету домогосподарств.
42. Формування і використання ресурсів домогосподарств.
43. Первинні доходи домогосподарств.
44. Структура витрат домогосподарства.
45. Особливості формування та структури доходів домогосподарств в Україні у порівнянні із домогосподарствами зарубіжних країн
46. Оптимізація структури доходів домогосподарств.
47. Адаптація домогосподарств до нестабільних умов ринкового середовища.
48. Споживчі настрої та фактори впливу на їх формування.
49. Фінансова поведінка домогосподарств.
50. Моделі фінансової поведінки домогосподарств та їх характеристика (споживча, заощаджувальна, інвестиційна).
51. Чинники, які впливають на фінансову поведінку домогосподарств.
52. Довіра населення до суб'єктів та інструментів фінансової системи.
53. Основи фінансової грамотності населення.
54. Комплекс заходів, спрямованих на удосконалення процесу розподілу суспільних фінансів в соціальній сфері.
55. Особливості перерозподілу фінансів в ринковій економіці.
56. Проблема прийняття оптимального бюджету.
57. Бюджетна політика та розподіл суспільних фінансів.
58. Бюджет за умов прямої демократії.
59. Бюджет в умовах представницької демократії.
60. Методичні підходи до виокремлення українського середнього класу.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Про відкритість використання публічних коштів: Закон України від 11.02.2015 р. № 183–VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/183-19>.
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (зі змінами і доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=280%2F97-%E2%F0>.
6. Нікіфоров П., Грешко Р., Легкоступ І. Теорія публічних фінансів. Чернівці: ЧНУ імені Ю. Федьковича. 2022. 280 с.
7. Варналій З.С. Податкова система: [підручник] / З.С. Варналій, М.В. Романюк. К.: Знання України, 2019. 567 с.
8. Гордей О.Д. Державні цільові фонди : навчальн. посіб. / О.Д. Гордей, В.П. Биховченко, А.М. Ковальчук. 2-ге вид., онов. та доп. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 350 с.
9. Карлін М. І., Проць Н. В., Борисюк О. В. Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/22504/1/publ_fifansy_2023.pdf
10. Музиченко Г.В., Коляда Т.А. Навчальний посібник з дисципліни «Публічні фінанси» [для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 281 «Публічне управління та адміністрування» та ін. денної та заочної форми навчання]. Одеса : Університет Ушинського. 2024. 108 с. (Електронне видання). URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/19850>

Допоміжна:

11. Хаєцька О.П. Проблеми та перспективи глобалізації, глобальні проблеми людства. Економічний простір. 2024. № 189. С. 316-322. URL: <https://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/download/1430/1376/>
12. Прутська О.О., Мартинова Л.Б. Управління публічними фінансами під час війни. Економіка та суспільство. 2023. №5. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2886/2810>
13. Oksana Hordei, Marina Riabokin, Yevgen Kotukh, Olena Novytska, Natalia Kozii, Olha Kuchma Public Finance Management Under the Conditions of Martial Law: Ukrainian Case. Artificial Intelligence and Economic Sustainability in the Era of Industrial Revolution 5.0. URL: https://www.researchgate.net/profile/Sara-Abuasal/publication/380960341_A_Comparison_Study_for_Test_Case_Management_Tools/links/65f3b1e0856f96e7f2a5d48/A-Comparison-Study-for-Test-Case-Management-Tools.pdf#page=192
14. Тропіна В. Б. Фінансування державних соціальних програм: новітні підходи та інструменти. Науковий вісник Полісся. 2020. № 2(21). С. 17-28.
15. Фінансові інструменти регіонального розвитку в Україні в умовах децентралізації : [монографія] / М.Д. Бедринець, М.О. Кужелев, Т.А. Коляда та ін.; за загальною редакцією к.е.н., доцента М.Д. Бедринця. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. 318 с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

16. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
17. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>

18. Офіційне інтернет-представництво Офісу Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
19. Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/>
20. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України. URL: <http://www.tax.gov.ua>
21. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
22. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
23. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
24. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua>
25. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
26. E-data – Єдиний веб-портал використання публічних коштів. URL: <https://spending.gov.ua/new/>

Міжнародні видання:

27. «American Economic Review». URL: <https://www.aeaweb.org/journals/AER>
28. «Journal of Finance». URL: <https://afajof.org/journal-of-finance/>
29. «The Economic Journal». URL: <https://res.org.uk/journals/the-economic-journal/>
30. «Cambridge University Press» Journal of Finance». URL: <https://www.cambridge.org/>